

Wspólne opodatkowanie małżonków oraz opodatkowanie osób samotnie wychowujących dzieci

Osoby pozostające w związku małżeńskim mogą ograniczyć obciążenia podatkowe dzięki preferencyjnym zasadom opodatkowania. W przypadku małżonków preferencja polega na opodatkowaniu sumy dochodów wspólnie rozliczających się osób, przy czym podatek określa się w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy zsumowanych dochodów (tzw. wspólne opodatkowanie).

Preferencyjny sposób opodatkowania dotyczy także osób samotnie wychowujących dzieci, w przypadku których preferencja polega na określeniu podatku w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy uzyskanych dochodów.

Jest to istotne szczególnie w przypadku, gdy dochody jednego ze wspólnie rozliczających się małżonków bądź osoby samotnie wychowującej dziecko przekraczają określony w ustawie próg podatkowy. Od dochodów poniżej 85.528 zł stawka podatku wynosi 18%, natomiast powyżej tej kwoty – 32%. W przypadku, gdy dochody podatnika przekraczają wskazany próg podatkowy, wspólne rozliczenie polegające na określeniu podatku w podwójnej wysokości podatku obliczonego od połowy zsumowanych dochodów może skutkować opodatkowaniem dochodu w większej części niższą stawką podatkową, czy też opodatkowanie dochodów tylko stawką 18%.

Warunki preferencyjnego opodatkowania:

Wspólne opodatkowanie małżonków lub opodatkowanie osób samotnie wychowujących dzieci wymaga złożenia przez przynajmniej jedną z rozliczających się osób wniosku w ramach zeznania podatkowego (w formularzu PIT-36 lub PIT-37).

Preferencyjne opodatkowanie jest możliwe w przypadku, gdy żadna ze wspólnie rozliczających się osób, czy osoba samotnie wychowująca dziecko lub jej dziecko nie podlegają opodatkowaniu przy wykorzystaniu tzw. „stawki liniowej” (na zasadach określonych w art. 30c ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych), zryczałtowanym podatkiem dochodowym (z wyłączeniem przychodów z tytułu umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, poddzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, jeżeli umowy te nie są zawierane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej) lub podatkiem tonażowym.

Uwaga: Preferencyjny sposób opodatkowania jest możliwy wyłącznie w przypadku terminowego złożenia zeznania podatkowego – do 30 kwietnia roku następnego!

Wspólne opodatkowanie małżonków:

Wspólne opodatkowanie małżonków jest możliwe pod warunkiem istnienia pomiędzy małżonkami wspólności majątkowej **przez cały rok podatkowy**, którego dotyczy opodatkowanie.

Z preferencyjnej formy rozliczenia można skorzystać także wtedy, gdy:

- związek małżeński został zawarty przed rozpoczęciem roku podatkowego, a małżonek zmarł w trakcie roku podatkowego, bądź gdy związek małżeński trwał przez cały rok podatkowy, ale małżonek zmarł po upływie roku podatkowego przed złożeniem zeznania podatkowego.
- jeden lub oboje małżonkowie posiadają miejsce zamieszkania za granicą (państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo w Konfederacji Szwajcarskiej), pod warunkiem, że przychody osiągnięte przez nich w Polsce stanowią łącznie co najmniej 75% całkowitego przychodu ze źródła przychodu wskazanego w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (między innymi stosunek pracy, emerytury i renty) osiągniętego łącznie przez małżonków w danym roku, a zagraniczne miejsce zamieszkania małżonka lub małżonków udokumentowane jest certyfikatem rezydencji. Warunkiem dodatkowym jest istnienie podstawy prawnej wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, do uzyskania przez Polski organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym małżonek (małżonkowie), korzystający ze wspólnego opodatkowania ma miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

Uwaga: Wspólne opodatkowanie małżonków nie jest możliwe, gdy pomiędzy małżonkami nie istnieje wspólność majątkowa.

Uwaga: Na żądanie organów podatkowych lub organów kontroli skarbowej małżonkowie posiadający miejsce zamieszkania za granicą korzystający z preferencyjnego opodatkowania, są obowiązani udokumentować wysokość całkowitych przychodów osiągniętych w danym roku podatkowym:

- zaświadczeniem wydanym przez właściwy organ podatkowy państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Konfederacji Szwajcarskiej, w którym osoby te mają miejsce zamieszkania dla celów podatkowych, lub
- innym dokumentem potwierdzającym wysokość całkowitych przychodów osiągniętych w danym roku podatkowym.

Opodatkowanie osób samotnie wychowujących dzieci:

Z opodatkowania jako osoba samotnie wychowująca dziecko może skorzystać rodzic lub opiekun prawny dziecka, będący panną, kawalerem, wdową, wdowcem, rozwódką, rozwodnikiem albo osobą, w stosunku do której orzeczono separację, lub osobą pozostającą w związku małżeńskim, jeżeli jej mąż został pozbawiony praw rodzicielskich lub odbywa karę pozbawienia wolności.

Uwaga: Wskazany sposób opodatkowania może zastosować wyłącznie osoba faktycznie samotnie wychowująca dziecko. Skorzystanie z preferencji jest możliwe tylko w przypadku jednego rodzica lub opiekuna prawnego danego dziecka.

Preferencyjne opodatkowanie może zostać zastosowane w przypadku osób wychowujących dzieci małoletnie, uczące się – do 25 roku życia, bądź bez względu na wiek w przypadku dzieci otrzymujących zasiłek pielęgnacyjny bądź rentę socjalną.

Uwaga: W przypadku dzieci do 25 roku życia warunkiem rozliczenia jako rodzic samotnie wychowujący dzieci jest nauka w szkole, w tym za granicą oraz uzyskanie przez to dziecko dochodów podlegających opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 lub art. 30b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w kwocie 3.089 zł. Do dochodów tych nie wlicza się renty rodzinnej.

Opodatkowanie osób samotnie wychowujących dzieci jest możliwe również w przypadku, gdy osoba taka mieszka za granicą (państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo w Konfederacji Szwajcarskiej), pod warunkiem, że przychody osiągnięte w Polsce stanowią łącznie co najmniej 75% jej całkowitego przychodu ze źródła przychodu wskazanego w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (np. stosunek pracy, emerytury i renty), a zagraniczne miejsce zamieszkania udokumentowane jest certyfikatem rezydencji.

Podobnie jak w przypadku wspólnego opodatkowania małżonków warunkiem jest również istnienie podstawy prawnej wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych ratyfikowanych umów międzynarodowych, do uzyskania przez Polski organ podatkowy informacji podatkowych od organu podatkowego państwa, w którym osoba korzystająca z preferencyjnego opodatkowania ma miejsce zamieszkania dla celów podatkowych.

Uwaga: tak jak w przypadku wspólnie rozliczających się małżonków, osoby korzystające z rozliczenia jako rodzice samotnie wychowujący dziecko, posiadający miejsce zamieszkania za granicą - na żądanie organów podatkowych lub organów kontroli skarbowej są obowiązani udokumentować wysokość całkowitych przychodów osiągniętych w danym roku podatkowym:

- zaświadczeniem wydanym przez właściwy organ podatkowy państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego państwa należącego do Europejskiego Obszaru

Gospodarczego albo Konfederacji Szwajcarskiej, w którym osoby te mają miejsce zamieszkania dla celów podatkowych, lub

- *innym dokumentem potwierdzającym wysokość całkowitych przychodów osiągniętych w danym roku podatkowym.*